

Ajánló

Jogsértések nyomában

E számunk olyan *jogi vonatkozású* kérdésekkel foglalkozik, amelyek az elektronikus információkat egyre nagyobb mértékben használó/szolgáltató könyvtárainkat is érintik. Az írások szerzői *nem jogászok*, ezért elsősorban nem is a *jogalkotás*, hanem a *felhasználás* oldaláról közelítik a témákat.

Senkei-Kis Zoltán a *szerzői jog* digitális környezetben való *megsértésének* egyes eseteit tárgyalja. A korszerű szerzői jog a jogtulajdonosok és a felhasználók közötti érdekellentétet próbálja meg feloldani, az ellentétes érdekek közötti egyensúlyt megteremteni. Kérdés, hogy ez mennyire sikerül, hiszen egyik fél sem elégedett, nem beszélve a joghézagokról, a jogszabályokban való nehéz eligazodásról, a kiforratlan gyakorlatokról, a szinte percről percre változó információs technológia következtében felmerülő újabb problémákról, a szándékos, vagy csak a megfelelő ismeret hiányából fakadó visszaélések tömegessé válásáról. A szerző szemügyre veszi a jogsértések harctereit, az ellenük való fellépés fegyvertárát, és keresi a megoldás (békekötés) módjait is.

Szorosan kapcsolódik a témához **Pataki Máté** igényes írása a *digitális dokumentumok védelméről*, a *plágizálásról*, és az ezt megnehezítő vagy megakadályozó módszerekről. Az illegális másolás ellen az egyik lehetséges megoldás a másolás fizikai megakadályozása, a másik a másolás tényének a feltárása, azaz a *plágiumkereső rendszerek* használata. Bár ez utóbbi nem védi a tartalmat az illegális másolástól, de azért, hogy feltárja a mű útját, megnevezi az eredeti forrást, a szerzőt, és az átfedés mértékét, azaz fényt derít a másolás tényére, azt kockázatos vállalkozássá teszi, megnöveli a lebukás veszélyét. A szerző külön is foglalkozik a *plágiummal* a felsőoktatás, a tudomány, a digitális könyvtárak körében, és értékes áttekintést ad a létező plágiumkereső rendszerekről. Kiemelten mutatja be a *KOPI plágiumkereső rendszerét* valamennyi előnyével együtt. Az ilyen rendszereket alkalmazó könyvtárak, kiadók, oktatási intézmények szabadban szolgáltatathatják (KOPI-védelem alatt álló) digitális dokumentumaikat, így azok forgalma megnő. A megoldás tehát előnyös mind a *szerző*, mind a *szolgáltató*, mind a *használó* számára. (Ideje hát lapunk táján is e kérdést napirendre tűzni...)

Adattármustra sorozatunk keretében **Vranyecz Tünde**, **Drótos László** és **Somogyi Tamás** ezúttal *jogi, közigazgatási* tárgyú tartalomszolgáltatásokat elemez/értékel.

Végül örömmel teszem közhírré: 2007 januárjában 27 598 látogatóval *rekordot* döntött a TMT e-változatának használata.

Szántó Péter